

Má rodina v 70. a 80. letech 20. století

Autor: Martin K.

Pamětník: Čtyřiačtyřicetiletý muž

ŘEKNI MI, CO SE TI VYBAVÍ, KDYŽ ŘEKNU 70. A 80. LÉTA MINULÉHO STOLETÍ?

No, vybaví se mi akorát brigáda, tátovy nadávky na režim, všelijaká cenzura a vojna. V novinách se vůbec nemluvílo o politice, o životech slavných lidí a o vraždách. Mluvílo se akorát o hospodaření státu, o tom, jak je Sovětský svaz super a jak díky němu naše republika prosperuje. Existovaly například noviny: Svobodné noviny, Rudé právo, Večerní Praha (ty se ovšem prodávaly v pražském metru) Průboj, Sport a Zemědělské noviny. To byl v podstatě taky ‚bulvár‘. Kecy, kecy, kecy. Oblečení, televizi, video a spoustu věcí jsme si chodili kupovat do Tuzexu (zahraniční obchod) za vyměněné bony.

MLUVIL JSI O TUZEXECH A O BONECH. KDE JSI BONY NA NOVÉ VĚCI BRAL?

Musel jsem si vydělávat peníze. Chodil jsem na brigádu. Házel jsem seno na pole. JZD mi platilo asi 800 Kčs za měsíc, což mi stačilo asi na jedny jeansy právě z Tuzexu. A bony jsem si musel kupovat před budovou tohoto obchodu od veksláků. Jeden bon stál tehdy asi 5 Kčs.

AHA. A CO ŘÍKÁŠ NA TEHDEJŠÍ ‚KULTURNÍ A SPORTOVNÍ‘ AKCI JMÉNEM SPARTAKIÁDA?

Mně osobně se líbila, protože to bylo hezky uspořádané a aspoň se tehdy hodně lidí zastávalo sportu. Nezapomenu na písně Michala Davida. Například píseň Poupata mi zní v hlavě pokaždé, když v televizi ‚Míšu‘ slyším. Je zase pravda, že to bylo trochu uhozené a divím se, že po téhle Michalově propagandě minulého režimu, ho dnešní mládež stále poslouchá, i když od tebe slyším: ‚No jo, to za komančů to bylo strašný. Nic jste neměli...‘

CHODIL JSI CVIČIT NA SPARTAKIÁDU?

Ne. Sice jsme se školou pilně cvičili, ale ne až na tak vysokou úroveň, abychom byli před celým národem. Ale na druhou stranu jsem rád. Nikdy jsem nebyl takový, že bych se musel vystavovat před celým národem.

MĚLI JSTE ZA MINULÉHO REŽIMU VŠE, CO DNES?

Bohužel to tak nebylo. Na všechno se stály fronty. Když jsem svému malému bratrovi chtěl koupit malého mončičáka, tak jsem musel čekat asi tak dvě hodiny. Když si naši chtěli pořídit novou kuchyň, museli jsme čekat tři měsíce. Na nový automobil Škoda Favorit táta čekal tak tři dny určitě. Normálně se před Mototechnou stanovalo. Nikdo si však nedovolil předbíhat. Dneska by se lidi v noci v klidu nevyspali. Určitě by se předbíhalo.

CO RŮZNÉ KULTURNÍ UDÁLOSTI, JAKO JSOU KONCERTY, HUDEBNÍ FESTIVALY A DISKOTÉKY?

V té době jsem chodil akorát na zábavu v Rumburku za 5 Kčs. Hudební festivaly v té době moc nebyly. Ty si chodíš téměř ob víkend na nějaký festák nebo koncert. To za nás nebylo. Koncerty byly různé. Já chodil na koncerty kapel, které byly proti režimu, jako je například Pražský výběr nebo Plastic People. Jednou nás dokonce chytili příslušníci SNB. Ale chodil jsem i na kapely, které povoleny byly. Například Katapulty a Olympiky.

7. PRACOVALI TVOJI RODIČE? JESTLIANO, TAK JAK?

Jasně že jo. Za minulého režimu neexistoval člověk, který by nepracoval. Muselo se chodit pracovat, a kdo nešel, toho zavřeli. To bylo jednoduché. Táta rozvážel noviny z pošty do

stánků a máma pracovala ve Vksu (tam se šilo oblečení). Na normální vyžití pro čtyřčlennou rodinu to vystačilo.

JAK DRAHÉ BYLO ZDRAVOTNICTVÍ V 70. A 80. LETECH?

Jé, to bylo. Za nic se neplatilo. Žádné poplatky. Akorát za recept se platilo jednu korunu. Ale za kvalitní zdravotní péči se přece platilo. Vždycky máma šla s obálkou, a na černo panu doktorovi dala peníze, aby měla kvalitnější péči.

CO ŠKOLSTVÍ? KDE JSI STUDOVAL? JAKÉ JSI MĚL HODNOCENÍ ZE ZŠ?

No, mě po základní škole zakázali jít na gymnázium, protože táta byl proti komunistickému režimu. Nechtěl jsem však jít na učiliště, jelikož jsem měl samé jedničky a na učilišti bych si přišel zbytečně. Naštěstí jsem měl skvělou třídní učitelku, za kterou naši šli a přimlouvali se za mě. Ona mne měla ráda a do výstupního hodnocení, kam mi měla napsat a červeně zvýraznit OTEC MÁ PROTIKOMUNISTICKÉ SMÝŠLENÍ, mi nic špatného nenapsala. To mi však cestu na gymnázium neotevřelo, a šel jsem proto studovat na průmyslovku.

JAKOU ÚLOHU MĚLA TEHDEJŠÍ SNB?

Dříve neměla policie úlohu „pomáhat a chránit“, ale pouze ukázat svou mocenskou sílu. Kontrolovali každého, na koho si ukázali, aniž by měli nějaký důvod. Já měl osobně z policie strach, protože jsem si hned vybavil, jak mě jednou zmlátili, když jsem šel na koncert Pražského Výběru. Zastavovali mě jen proto, že jsem měl dlouhé vlasy a kontrolovali mi občanský průkaz. Bylo to hrozné a jsem rád, že se to teď neděje.